

І.Г. ОЛЬШАНСЬКИЙ, М.М. ФЕДОРОНЧУК
Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України
вул. Терещенківська, 2, м. Київ, 01601, Україна
olshansky1982@ukr.net

РІД *JUNCUS* L. (*JUNCACEAE*) У ФЛОРИ УКРАЇНИ

Ключові слова: *Juncus*, *Juncaceae*, флора України

Пропонуємо конспект роду *Juncus* L., який складено у процесі обробки роду для «Флори України». За основу ми прийняли систему роду J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. (2002), проте обсяг окремих видів трактуємо ширше. Так, *Juncus minutulus* (Albert et Jahand) Prain розглядаємо як одну з форм *J. bufonius* L., а *J. fominii* Zoz зводимо до синонімів *J. soranthus* Schrenk. Дослідження ґрунтується на оригінальних матеріалах: критичному аналізі колекцій вітчизняних гербаріїв (*KW*, *LWKS*, *CHER*, *KHER*, *KWU*, *LW*, *MSUD*, *KWHA*, *KWHU*, *YALT*, *LWS*, Миколаївського та Херсонського обласних краєзнавчих музеїв, Поліського природного заповідника) та гербаріїв зарубіжних ботанічних закладів (*LE*, *KRAM*, *KRA*), а також спостережень у природі. Для кожного виду наводимо номенклатурну цитацію, основні синоніми, типові зразки, відомості про поширення.

СИТНИК — *JUNCUS* L., 1753, Sp. Pl., 1: 325;

Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 98; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 504; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 21; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 60; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 1. — *Cephaloxys* Desvaux, 1809, J. Bot., **1**: 321. — *Tristemon* Raf., 1838, Fl. Tellur., **4**: 32. — *Juncastrum* Fourr., 1869, Ann. Soc. Linn. Lyon, sér. 2, **17**: 171. — *Juncinella* Fourr., 1869, Ann. Soc. Linn. Lyon, sér. 2, **17**: 171. — *Phylloschoenus* Fourr., 1869, op. cit., **17**: 172. — *Tenageia* (Dumort.) Fourr., 1869, op. cit., **17**: 172.

Лектотип: *J. acutus* L. [Britton, Brown, 1913, Ill., Fl. North U.S., 1: 465].

У світовій флорі рід налічує більше 315 видів, які поширені по всій земній кулі. У флорі України — 26 видів, з яких один — адвентивний.

Примітка. Спочатку за лектотип роду *Juncus* було вибрано *J. acutus* L. [Britton, Brown, 1913]. Але, на думку В.С. Новикова (1976), його не можна вважати лектотипом, оскільки він обраний без критичного аналізу, як перший вид зі списку К. Ліннея, і раніше виділявся до роду *Juncastrum* Foug. Тому типом (лектотипом) досліджуваного роду В.С. Новиков запропонував вважати *J. inflexus* L. (Новиков, 1976). Проте, оскільки назва *Juncastrum* є незаконною (nom. inval.), пізніше J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. (2002) за тип роду прийняли той самий *J. acutus*.

Ключ для визначення видів

1. Однорічники з мичкуватою кореневою системою 2
— Багаторічники з кореневищами 6
2. Квітки без приквітничків, зібрані в головки, оточені спільною обгорткою. Суцвіття з 1—2 (4) головок. Листочки оцвітини жовтувато-зелені, 3,0—4,5(6,0) мм завдовжки, ланцетні, гострі або загострені, внутрішні — коротші від зовнішніх. Коробочки яйцеподібні, 1,7—2,2 мм завдовжки, коротші, ніж внутрішні листочки оцвітини. Рослини (2)5—15 см заввишки *J. capitatus*
— Кожна квітка з двома приквітничками 3
3. Коробочки овальні або еліптичні, більше 3,0 мм завдовжки 4
— Коробочки сферичні, 2—2,5 мм завдовжки 5
4. Листочки оцвітини загострені, 4,0—7,5 мм завдовжки. Коробочки рівні або коротші за внутрішні листочки оцвітини. Рослини 5—40 см заввишки
..... *J. bufonius*
— Зовнішні листочки оцвітини загострені, 4,0—6,8 мм завдовжки, внутрішні — округлі, з вістрям на верхівці (під час висушування плівчасті краї можуть згортатися). Коробочки рівні або перевищують внутрішні листочки оцвітини. Рослини 5—20 см заввишки *J. ranarius*
- 5 (3). Піхви з вушками. Стебла розгалужені лише у верхній частині. Листки, які знаходяться при основі суцвіття, — до 1,5 см завдовжки. Приквітнички до 1,0 мм завдовжки. Листочки оцвітини яйцеподібні, до 2,7 мм завдовжки, зовнішні — гострі, внутрішні — тупуваті, зеленувато-бурі, з вузьким білоперетинчастим краєм. Пиляки дорівнюють ниткам. Коробочки кулясті або яйцеподібні, 1,5—2,1 мм завдовжки, рівні оцвітині. Рослини 5—40 см заввишки *J. tenageia*
— Піхви без вушок. Стебла розгалужені майже від основи. Листки при основі суцвіття до 3 см завдовжки. Приквітнички 1,0—1,3 мм завдовжки. Листочки оцвітини яйцеподібно-ланцетні, 3,0—4,0 мм завдовжки, зелені, по краю білоперетинчасті. Пиляки коротші від ниток у 2—4 рази. Коробочки кулясті, 2,0—2,5 (3,0) мм завдовжки, коротші оцвітини. Рослини 5—25 см заввишки *J. sphaerocarpus*
- 6 (1). Кожна квітка з двома приквітничками 7
— Квітки без приквітничків, зібрані в головки зі спільною обгорткою 16

7. Суцвіття виглядають бічними (псевдолатеральні). Стеблові листки відсутні, низові представлені піхвами, верхові листки прямі, немовби продовжують стебла і не відрізняються від них 8
- Суцвіття верхівкові. Стебла із плоскими або жолобчастими листками, листки, які знаходяться при основі суцвіття, плоскі 11
8. Стебла тонкі, при основі разом із піхвою 1,0—1,5 мм діаметром. Квіток у суцвітті до 15. Верхові листки майже дорівнюють стеблам. Листочки оцвіттини блідо-зелені, по краю перетинчасті, 2,5—3,5 мм завдовжки, зовнішні — вузьколанцетні, гострі, внутрішні — ланцетні, тупуваті або гострі. Коробочки кулясті або яйцеподібні, 2,5—3,5 мм завдовжки, більш-менш рівні з оцвітиною. Рослини 25—70 см заввишки *J. filiformis*
- Стебла при основі 1,5—2,0 мм і товщі. Квіток у суцвітті більше 20 (частіше понад 50) 9
9. Стебла сизувато-зелені, борозенчасті, серцевина перетинчаста (рідко суцільно виповнює стебло у рослин із Криму). Низові піхви червонуваті або червонувато-коричневі. Суцвіття розлогі, волотеподібні. Тичинок 6. Рослини 30—90 см заввишки *J. inflexus*
- Стебла зелені, гладенькі або борозенчасті, суцільно виповнені. Низові піхви бурі. Суцвіття скупчені, головчасті або волотеподібні. Тичинок 3, рідше — 6 10
10. Стебла тонкоборозенчасті. Піхви верхових листків не розширені. Суцвіття розлоговолотеподібні. Листочки оцвіттини 1,5—3,0 мм завдовжки. Коробочки 1,8—3,0 мм завдовжки, на верхівці вдавнені, залишок стовпчика міститься в заглибленні. Рослини 50—120 см заввишки *J. effusus*
- Стебла глибокоборозенчасті. Верхові листки біля суцвіття розширені. Суцвіття головчасті, зрідка — розлогі. Листочки оцвіттини 2,5—4,0 мм завдовжки. Коробочки 2,0—2,5 мм завдовжки, без заглиблення на верхівці, залишок стовпчика — на незначному підвищенні. Рослини 30—100 см заввишки *J. conglomeratus*
- 11 (7). Листки жолобчасті, жорсткі, зібрані в прикореневу розетку. Рослини густодерністі, з короткими косими кореневищами. Листочки оцвіттини 4,0—5,5 мм завдовжки, каштанові або жовтувато-сірі, по краях широко білоперетинчасті. Коробочки 4,0—5,0 мм завдовжки, обернено яйцеподібні, коротші від оцвіттини. Рослини 10—40 см заввишки *J. squarrosus*
- Листки плоскі, лінійні, не зібрані в прикореневу розетку. Рослини дерністі з видовженими або вкороченими кореневищами 12
12. Суцвіття з (1) — 3 квіток. Піхвові вушка видовжені, бахромчасті. Нижні листки мають лише піхви або з невеликою (до 5 см) пластинкою, стеблові листки відсутні, листків при основі суцвіття 3, добре розвинені. Листочки оцвіттини (2,0) 2,8—3,5 (4,2) мм завдовжки, коричневі. Коробочки 2,2—3,7 мм завдовжки, довші за оцвітину. Насінини 0,8—1,5 мм завдовжки, округлі, у профіль трикутні, з коротким загнутим носиком. Рослини 30—50 см заввишки,

- утворюють щільні дернини *J. trifidus*
 — Суцвіття багатоквіткове. Піхвові вушка округлі або гострі. Нижні листки з розвиненими листовими пластинками, стебла з листками, листків при основі суцвіття 1—2. Насінини 0,3—0,7 мм завдовжки 13
13. Суцвіття з двома листками при основі. Піхви з видовженими гоструватими вушками (до 3,0 мм завдовжки). Листочки оцвітину 3,3—4,4 мм завдовжки, зеленкуваті, жовтуваті, гострі або загострені. Коробочки 3,8—4,7 мм завдовжки, коротші за оцвітину. Рослини 10—40 см заввишки *J. tenuis*
 — Суцвіття з 1 листком при основі 14
14. Коробочки значно перевищують оцвітину, округлі або обернено-яйцеподібні, 2,5—3,5 мм завдовжки. Приквітнички плівчасті, прозорі або білуваті. Листочки оцвітину бурі, червонуваті, із зеленою смужкою, 2,1—2,8 мм завдовжки. Рослини 10—30 см заввишки *J. compressus*
 — Коробочки коротші або рівні з оцвітину. Приквітнички бурі 15
15. Квітки поодинокі. Суцвіття довші від листків, що знаходяться при їх основі. Листочки оцвітину посередині зеленкуваті, далі — коричнюваті, по краях темно-коричнюваті, широкоперетинчасті, 2,5—3,8 мм завдовжки. Коробочки витягнуто-еліптичні, 2,5—3,8 мм завдовжки, рівні з оцвітину або дещо більші за неї. Рослини 15—50 см заввишки *J. gerardii*
 — Квітки зближені (по 2—5). Суцвіття коротші від листків, що знаходяться при їх основі. Листочки оцвітину солом'яно-жовті, по краях коричнюваті, з плівчастими краями, 2,8—4,2 мм завдовжки, тупі або гострі. Коробочки еліптичні, 2,5—3,2 мм завдовжки, коротші або рівні оцвітину. Рослини 30—50 см заввишки *J. soranthus*
- 16 (6). Листки низові циліндричні, стебlopодібні, гострі, неперетинчасті, верхові листки немовби утворюють продовження стебла 17
 — Листки плоскуваті, жолобчасті або циліндричні з перетинками (не стебlopодібні), верхові листки не продовжують стебло 18
17. Кореневище видовжене, стебла розміщені рядами, щільно або розставлено. Стебла з діаметром 1,5—2,0 мм, із безлистими піхвами. Листочки оцвітину зеленувато-жовті, 3,0—4,0 мм завдовжки. Коробочки 2,5—3,5 мм завдовжки, рівні або дещо довші за оцвітину. Тичинки коротші за листочки оцвітину, пиляки — 0,8—1,2 мм завдовжки, жовті *J. maritimus*
 — Кореневище коротке, густодернисте. Стебла 2—4 мм у діаметрі, з каштановими піхвами, деякі — з пластинкою. Листочки оцвітину бурі, 2,5—3 мм завдовжки. Коробочки 2,5—3,5 (4,0) мм завдовжки, вдвічі довші за листочки оцвітину. Тичинки рівні листочкам оцвітину, пиляки 1,2—1,9 мм завдовжки, червонуваті *J. littoralis*
- 18 (16). Насінини без придатків або з короткими придатками, 0,4—0,7 мм завдовжки. Головок у суцвітті багато (більше 5). Листки циліндричні або дещо стиснуті, з поперечними перетинками з губчастої тканини 19
 — Насінини з довгими хвостоподібними придатками, понад 1,5 мм завдовжки (разом із придатками). Суцвіття прості головчасті або головок 2—5.

- Листки плоскі чи жолобчасті, без поперечних перетинок або перетинки слабо виражені 25
19. Стебла при основі бульбоподібно потовщені. Кореневища дуже вкорочені або відсутні. Рослини 2—20 см заввишки (ті, що зростають занурено у воду, — до 40 см заввишки). Листочки оцвітини 2,0—3,5 мм завдовжки, зелені або червонуваті, по краях плівчасті. Коробочки 2,4—3,5 мм завдовжки, рівні або дещо перевищують оцвітину. Стебла при основі бульбоподібно потовщені. Листки з малопомітними перетинками (занурені у воду — нитчасті) *J. bulbosus*
- Стебла при основі без бульбоподібного потовщення. Кореневища видовжені або вкорочені. Рослини (15) 20—120 см заввишки 20
20. Кореневища 5,0—10,0 мм у діаметрі, видовжені, міцні 21
- Кореневища тонші 4,0 мм 22
21. Листочки оцвітини загострені, каштанові, 1,5—2,8 мм завдовжки, зовнішні дещо відігнуті. Коробочки 2,5—3,5 (4,5) мм завдовжки, одногнізді, з довгим витягнутим носиком, довші за оцвітину. Рослини 20—110 см заввишки *J. acutiflorus*
- Листочки оцвітини тупі, солом'яно-жовті, 1,7—2,5 мм завдовжки. Коробочки 2,0—2,8 мм завдовжки, тригнізді, гоструваті, майже рівні з оцвітинуою. Рослини 40—100 см заввишки *J. subnodulosus*
- 22 (20). Внутрішні листочки оцвітини тупі, зовнішні гоструваті. Листочки оцвітини 1,5—3,8 мм завдовжки. Коробочки 2,8—3,5 мм завдовжки, довші за оцвітину, чорно-бурі або чорні. Рослини 10—60 см заввишки *J. alpinoarticulatus*
- Листочки оцвітини гострі або загострені 23
- 23 (22). Коробочки 3,5—4,0 мм завдовжки, перевищують оцвітину, видовжено-яйцеподібні або тригранні. Листочки оцвітини гострі, 1,8—3,0 мм завдовжки, зеленуваті, буруваті, з плівчастими краями. Листки на поперечному розрізі округлі. Рослини 20—60 см заввишки *J. articulatus*
- Коробочки рівні або коротші за оцвітину. Листочки оцвітини чорні або каштанові. Листки на поперечному розрізі гранчасті 24
24. Листочки оцвітини 2,5—3,5 мм завдовжки, загострені, чорні. Коробочки 3,5—3,8 мм завдовжки, рівні з оцвітинуою. Рослини 50—120 см заввишки *J. atratus*
- Листочки оцвітини 2,5—3,2 мм завдовжки, гострі, чорні або каштанові з перетинчастими краями. Коробочки 2,0—3,5 мм завдовжки, коротші за оцвітину. Рослини 60—100 см заввишки *J. thomasii*
- 25 (18). Суцвіття просте, головчасте, зазвичай із трьох квіток. Листки циліндричні, при основі жолобчасті, з тупими вухками, неперетинчасті. Листочки оцвітини (3,5) 4,0—5,0 (5,5) мм завдовжки, рівні між собою, іржасто-бурі, тупуваті. Коробочки 3,5—5,0 мм завдовжки, еліптичні, тригранні, темно-бурі, з коротким носиком, довші за оцвітину. Рослини (3) 5—15 (30) см заввишки *J. triglumis*

— Головок у суцвітті 1—2 (5), у кожній по 2—8 квіток. Листки з широкими піхвами, без вушок, із перетинками. Листочки оцвітини 4,5—7,0 мм завдовжки, рівні між собою, каштанові, зовнішні — гострі, внутрішні — тупуваті. Коробочки 5,5—6,5 мм завдовжки, видовжено-еліптичні, каштанові, на верхівці тупі, майже вдвічі довші за оцвітину. Рослини 10—30 (75) см заввишки
.....*J. castaneus*

Конспект видів роду *Juncus* у флорі України

Subgen. 1. *Agathryon* Raf., 1840, *Autik. Bot.*: 196; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **8** (3): 2.

Лектотип: *J. bufonius* L. [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **8** (3): 2].

Sect. 1. *Tenageia* Dumort., 1827, *Fl. Belg.*: 142; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **8** (3): 2. — *Juncus* subgen. *Tenageia* (Dumort.) O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, *Lexicon Gener. Phanerog.*: 303; Креч., Гонч., 1935, *Фл. СССР*, **3**: 515. — *Juncus* subgen. *Poiophylli* Buchenau, 1875, *Monogr. Juncac. Car.*: 500; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenr.*, **25**: 100. — *Juncus* sect. *Paeophylli* Rouy, 1912, *Fl. Fr.*, **13**: 251; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 65.

Лектотип: *J. tenageia* Ehrh. ex L. f.

1. *Juncus tenageia* Ehrh. ex L. f., 1781, *Suppl. Pl.*: 208; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenr.*, **25**: 109; Креч., Гонч., 1935, *Фл. СССР*, **3**: 515; Креч., Барб., 1950, *Фл. УРСР*, **3**: 24; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 65; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **8** (3): 4. — Ситник мілководний.

Вид описаний із Німеччини (за протологом: «*Hannoverae*»).

Лектотип: F. Ehrhart *Pytophylacium* 63; синтип — у Лондоні (*LINN-SMITH*).

— По берегах водойм, на прибережних пісках. — Переважно по берегах Дніпра, Прип'яті, Росі, Бугу. — Загальне поширення: Центральна, Східна і Південна Європа, Північно-Західна Африка, Мала Азія, Кавказ.

2. *Juncus sphaerocarpus* Nees, 1818, in H.C. Funck, *Flora*, **1**: 521; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenr.*, **25**: 108; Креч., Гонч., 1935, *Фл. СССР*, **3**: 516; Креч., Барб., 1950, *Фл. УРСР*, **3**: 25; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 65; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, *Sp. Pl. Fl. World*, **8** (3): 7. — Ситник кулястоплодий.

Вид описаний із Німеччини (за протологом: «...in monte Hohe Rhoen prope Wirceburgam»).

Синтими зберігаються в Лондоні (*LD, BM*).

— У степових подах, по берегах водойм. — Переважно у Степу та в Криму. — Загальне поширення: Середземномор'я, Центральна і Південна Європа, південь Східної Європи, Північна Африка, Середня та Передня Азія, Північно-Західний Китай.

3. *Juncus bufonius* L. 1753, *Sp. Pl.*: 328; Buchenau, 1906, in Engl., *Pflanzenr.*, **25**: 105; Креч., Гонч., 1935, *Фл. СССР*, **3**: 517; Креч., Барб., 1950, *Фл. УРСР*, **3**: 26; Новиков, 1976, *Фл. европ. части СССР*, **2**: 67; Kirschner, Snogerup, Novikov et al.,

2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 9. — *J. bufonius* f. *minutulus* Albert et Jahand, 1908, Cat. Pl. Vasc. Dep. Var.: 501. — *J. minutulus* (Albert et Jahand) Prain, 1921, Index Kew. Suppl., **5**: 143. — Ситник ропушний.

Вид описаний з Європи (за протологом: «...in Europae inundatis»).

Лектотип: *L* 904145-433 Европа, L. van Royen [Cope, Stace, 1978, *Watsonia*, **2**: 121].

— По берегах водойм, у калюжах, на луках, у лісах на сирих місцях, на стежках, уздовж доріг, іноді як бур'ян на полях. — По всій території України. — Загальне поширення: космополіт.

4. *Juncus ranarius* Songeon et E.P. Perrier, 1859, in Billot, Annot. Fl. Fr. Allemag.: 192; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, **2**: 67; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 14. — *J. ambiguus* auct. non Guss. (1827, Fl. Sicul. Prodr., **1**: 435): Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, **3**: 518; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 27. — *J. nastantus* V.I. Krecz. et Gontsch., 1935, Фл. ССРСР, **3**: 624; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, **2**: 67. — *J. juzepczukii* V.I. Krecz. et Gontsch. 1935, Фл. ССРСР, **3**: 625. — Ситник жаб'ячий.

Вид описаний із Франції (за протологом: «...entre Salins et Moutiers (Tarantaise)»).

Лектотип: *P* «France, Savoie; Moutiers, 31.06. et 21.08.1858. A. Perrier» [Cope, Stace, 1978, *Watsonia*, **12**: 127].

— По берегах водойм, на луках, у калюжах, у лісах на вологих місцях, уздовж доріг, частіше — на дещо засолених ґрунтах. — По всій території України. — Загальне поширення: Євразія, Північна Африка, занесений до Північної Америки.

Sect. 2. *Stirotchloa* Griseb., 1844, Spicil. Fl. Rumel., **2**: 407; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 17. — *Juncus* subgen. *Poiophylli* Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 100. — *Juncus* sect. *Compressi* (Boiss.) Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 247; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, **2**: 67. — *Juncus* subgen. *Pseudotenageia* V.I. Krecz. et Gontsch., 1935, Фл. ССРСР, **3**: 527. — *Juncus* sect. *Trifidi* Rouy, 1912, Fl. France, **13**: 232.

Лектотип: *J. gerardii* Loisel. [Kirschner, Novara, Novikov et al., 1999, *Folia Geobot. Phytotax.*, **34**: 389].

Секція нараховує більше 35 видів, із них шість видів наявні у флорі України.

5. *Juncus squarrosus* L., 1753, Sp. Pl.: 327; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 110; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, **3**: 532; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 35; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, **2**: 69; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 40. — Ситник розчепірений.

Вид описаний із Європи (за протологом «...in Europae borealis cespitosis»).

Синтипи: *LINN* 449.14; *UPS* „C. Linnaeus”; *L* 904, 145-63; *Burser*, **1**: 61.

— У лісах, на луках, по берегах водойм, на болотах, уздовж доріг. — На Правобережному Поліссі. — Загальне поширення: Європа, Північно-Західна Африка, занесений до Гренландії, Північної Америки, Тасманії та Нової Зеландії.

6. *Juncus trifidus* L., 1753, Sp. Pl.: 326; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 109; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, **3**: 533; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 37;

Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 69; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 43. — Ситник трироздільний.

Вид описаний з Європи (за протологом: «...in Alpibus Lapponicis, Helveticis, Pyrenaëis»).

Лектотип: *P-LAPP* C. Linnaeus 119 [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 43].

— У субальпійському поясі, на вершинах гір і скелях. — У Карпатах. — Загальне поширення: Європа (на півночі, на решті території — у горах), Західний Сибір, Гренландія, на сході Північної Америки.

7. *Juncus tenuis* Willd., 1799, Sp. Pl., **2**: 214; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 115; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 533; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 36; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 69; Kirschner, Novikov, Snogerup et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 33. — *J. macer* S.F. Gray, 1821, Nat. Arrang. Brit. Pl., **2**: 164. — Ситник тонкий.

Вид описаний із Північної Америки (за протологом: «in America boreali»).

Лектотип: *B-W* 6888/1 [Baslev, 1996, Fl. Neotrop. Monogr., **68**: 79].

— Уздовж доріг, стежок, у лісах, на луках, пасовищах, болотах, по берегах водойм. — Майже по всій території України, крім Криму, на півдні — рідко. — Загальне поширення: космополіт, батьківщина — Північна Америка.

8. *Juncus compressus* Jacq., 1762, Enum. Stirp. Vindob.: 60; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 111; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 527; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 32; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 68; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 44. — Ситник стиснутий.

Вид описаний із Австрії (за протологом: «...vulgatissimus est per totam Austriam»).

Лектотип: *L* 0052758 «*Juncus bulbosus* Jacq. van Royen».

— Уздовж доріг, по берегах водойм, на луках, узліссях. — По всій території України. — Загальне поширення: Євразія, занесений до Північної Америки.

9. *Juncus gerardii* Loisel., 1809, Journ. Bot. Rédige, **2**: 284; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 528; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 33; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 68; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 49. — Ситник Жерара.

Вид описаний із Франції (за протологом: «Provence»).

Синтипи: *AV* та *Barrelier*, Ic. 747, f. 2.

— На засолених місцях, луках, степових зниженнях і подах. — По всій території України, крім Карпат. — Загальне поширення: Європа, Північна Африка, Середня Азія, Монголія, Північна Америка, занесений до Австралії та Нової Зеландії.

10. *Juncus soranthus* Schrenk, 1843, Bull. Cl. Phys.-Math. Acad. Imp. Sci. Saint-Petersbourg, **2**: 193; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 531; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 68; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 48. — *Juncus gerardii* Loisel. var. *soranthus* (Schrenk) Trautv., 1867, Bull. Soc. Imp. Natur. Mosc., **40** (2): 110; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**:

113. — *Juncus gerardii* Loisel. subsp. *soranthus* (Schrenk) K. Richt., 1890, Pl. Eur., 1: 177. — *J. fominii* Zoz, 1938, Зб. присвяч. пам'яті акад. О.В. Фоміна: 51; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 34; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, 2: 68. — Ситник купкокрітквий.

Вид описаний із Середньої Азії (за протологом: «...ad Ters Akkan»).

Лектотип: *MANCH* «Soongaria, in desertis ad fl. Ters Akhan, Schrenk» [Snogerup, 1971, in Rechinger, Fl. Iranica, 75: 14].

— На солончаках, косах, у степових подах. — Присивашся, північ Криму та в Донецькій обл. — Загальне поширення: Північне Приазов'я, Північний Кавказ, Середня Азія, Південно-Східний Сибір, Алтай, Іран, Монголія.

Sect. 3. *Juncotypus* Dumort., 1827, Fl. Belg.: 142; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 8 (3): 57. — *Juncus* subgen. *Juncotypus* (Dumort.) O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, Lexicon Gener. Phanerog.: 303; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, 3: 546. — *Juncus* subgen. *Genuini* (Engelm.) Buchenau, 1875, Monogr. Juncac. Cap.: 406. — *Juncus* sect. *Juncus* Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, 2: 73.

Лектотип: *J. conglomeratus* L. [Kirschner, Novara, Novikov et al., 1999, Folia Geobot. Phytotax., 34: 387].

Майже 70 видів, із них у флорі України — 4.

11. *Juncus conglomeratus* L., 1753, Sp. Pl.: 326; Новиков, 1976, Флора европ. части, 2: 75; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 8 (3): 85. — *J. leersii* T. Marsson, 1869, Fl. Neu-Vorpommern u. Rügen: 451; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, 3: 551; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 47. — Ситник скупчений.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae borealis uliginosis»).

Лектотип: *L* 904145-425 *Juncus culmo nudo stricto capitulo laterale*, L. van Royen [Snogerup, 1970, Bot. Not., 123: 428].

— На вологих і болотистих луках, пасовищах, болотах, по берегах водойм, заболочених місцях у лісах. — По всій території України, в Криму зрідка. — Загальне поширення: Європа, Північно-Західна Африка, Мала Азія, Передня Азія, Західний Сибір, занесений до Північної і Центральної Америки, Тасманії та Нової Зеландії.

12. *Juncus effusus* L., 1753, Sp. Pl.: 326; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, 3: 548; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 46; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР, 2: 75; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 8 (3): 88. — *J. communis* E. Mey., 1819, Junci Gen. Monogr. Specim.: 20. — Ситник розлогий.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae uliginosis»).

Лектотип: *LINN* 449.6 [Lye, 1997, in Edwards, Sebsebe, Hedberg, Fl. Ethiop. Eritr., 1997, 6: 387].

— По берегах водойм, на луках, пасовищах, заболочених місцях, болотах, у лісах, уздовж доріг. — По всій території України. — Загальне поширення: космополіт.

13. *Juncus inflexus* L., 1753, Sp. Pl.: 326; Креч., Гонч., 1935, Фл. ССРСР, 3: 546; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 45; Новиков, 1976, Фл. европ. части ССРСР,

2: 75; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 103. — *J. glaucus* Ehrh., 1791, Beitr. Naturk., **6**: 84. — *J. paniculatus* Hoppe ex Mert. et W.D.J. Koch, 1816, in Röhring, Deutsch. Fl., **3**, **2**: 574; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 547. — Ситник пониклий.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae australi»).

Синтип: в Упсаалі (*UPS*); J. Burser II.7; Bauhin, pin. 412.

— По берегах водойм, на луках, пасовищах, болотах, у балках, рідше — в лісах, уздовж доріг. — По всій території України. — Загальне поширення: Євразія, Африка, занесений до Північної та Південної Америки, Австралії, Нової Зеландії та островів Антарктики.

14. *Juncus filiformis* L., 1753, Sp. Pl.: 326; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 552; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 48; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 75; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **8** (3): 107. — Ситник ниткоподібний.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae borealis uliginoso-paludosis turfosis»).

Лекотип: *LINN* 449/9 [Snogerup, 1986, in Davis, Fl. Turkey: 11].

— На болотах, луках, у лісах, на берегах водойм. — На Поліссі, окремі місцезнаходження в Карпатах. — Загальне поширення: Північна півкуля.

Subgen. 2. *Juncus*

Тип: *J. acutus* L.

Sect. 4. *Caespitosi* Cout., 1890, Bol. Soc. Brot., **8**: 90; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 57. — *Juncus* subgen. *Graminifolii* Buchenau, 1875, Abh. Naturw. Ver. Bremen, **4**: 406; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 65. — *Juncus* sect. *Graminifolii* (Buchenau) Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 249; Новиков, 1976, цит. соч., **2**: 65. — *Juncus* subgen. *Juncinella* (Fourg.) V.I. Krecz. et Gontsch. 1935, Фл. СССР, **3**: 514.

Лекотип: *J. capitatus* Weigel [Kirschner, Novara, Novikov et al., 1999, Folia Geobot. Phytotax., **34**: 385].

У сітій флорі близько 20 видів; у флорі України — один вид.

15. *Juncus capitatus* Weigel, 1772, Observ. Bot.: 28; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 256; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 515; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 30; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 65; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 59. — Ситник головчастий.

Вид описаний із Польщі (за протологом: «Pomerania»).

Лекотип: С.Е. Weigel, 1772, Observ. Bot., pl. 2, fig. 5 [Lye, 1997, in Edwards, Fl. Ethiopia, **6**: 387].

— По берегах водойм, у лісах, як бур'ян на полях, переважно на піщаних ґрунтах. — На Поліссі, в Лісостепу та Степу. — Загальне поширення: Європа, Південно-Західна Азія, Африка, занесений до Північної та Південної Америки, Австралії та Нової Зеландії.

Sect. 5. *Stygiopsis* O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, Lexicon Gener. Phanerog.: 303; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2):

74. — *Juncus* subgen. *Alpini* (Engelm.) Buchenau, 1880, Bot. Jahrb. Syst., **1**: 118; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 101. — *Juncus* sect. *Alpini* (Engelm.) Vierh., 1930, in Engl. et K. Prantl, Natürl. Pflanzenfam., ed. 2, **15**: 218. — *Juncus* subgen. *Stygiopsis* (O. Kuntze) V.I. Krecz. et Gontsch., 1935, Фл. СССР, **3**: 520. — *Juncus* sect. *Stygii* Fries ex Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 232; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 69. — *Juncus* sect. *Terminiflori* (Peterm.) Novikov, 1990, Бюлл. МОИП, **95** (5): 117.

Лектотип: *J. triglumis* L. [Kirschner, Novara, Novikov et al., 1999, Folia Geobot. Phytotax., **34**: 384].

Усього 60 видів, у флорі України — 2.

16. *Juncus triglumis* L., 1753, Sp. Pl.: 328; Buchenau, 1906, in Engl. Pflanzenr., **25**: 224; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 522; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 31; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 71; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 97. — Ситник трилусковий.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...frequens in Alpihus Lapponicis, Tauro Rastadiensis»).

Лектотип: *LINN-LAPP* 115.

— У субальпійському та альпійському поясах, на вологих місцях. — Карпати. — Загальне поширення: Північна півкуля.

17. *Juncus castaneus* Sm., 1800, Fl. Brit., **1**: 383; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 233; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 525; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 31; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 71; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 119. — Ситник каштановий.

Вид описаний із Шотландії (за протологом: «...in paludosis alpinis Scotia, solo micaseo. On Ben Lawers»).

Синтипи: зберігаються в *LINN-SMITH*.

— У субальпійському та альпійському поясах, на вологих місцях. — Карпати. — Загальне поширення: Північна півкуля.

Sect. 6. *Juncus*

— *Juncus* sect. *Acuti* T. Marsson, 1869, Fl. Neu-Vorpommern: 454. — *Juncus* sect. *Maritimi* Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 230; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 73. — *Juncus* sect. *Juncastrum* (Fourr.) O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, Lexicon Gener. Phanerog.: 303. — *Juncus* subgen. *Thalassii* Buchenau, 1875, Monogr. Junc. Cap.: 500; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 100; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 73. — *Juncus* sect. *Thalassici* (Buchenau) Vierh. 1930, in Engl. et K. Prantl, Nat. Pflanzenfam., ed. 2, **15**: 216. — *Juncus* subgen. *Juncastrum* (O. Kuntze) V.I. Krecz. et Gontsch. 1935, Фл. СССР, **3**: 543.

Тип: *J. acutus* L.

Секція об'єднує близько 10 видів, з яких у флорі України наявні два.

18. *Juncus littoralis* C.A. Mey., 1831, Verzeich. Pflanz. Casp. Meer: 34; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 544; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 73; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 8. — *J. tommasinii* Parl., 1852, Fl. Ital, **2**: 315; Пачоский, 1909, Зап. Новорос. общ.

естеств., **34**: 103; Шестериков, 1912, Опред. раст. окр. Одессы: 111. — *J. acutus tyraicus* Pacz. 1914, Fl. Chers., **1**: 381. — *J. tyraicus* (Pacz.) V.I. Krecz et Gontsch., 1935, Фл. СССР, **3**: 544; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 43. — *J. littoralis* C.A. Mey. subsp. *tyraicus* (Pacz.) Novikov, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 73. — Ситник прибережний.

Вид описаний з о-ва Сарі в Каспійському морі (за протологом: «...insula Sara»).

Лектотип: *LE* «Insula Sara, C.A. Meyer, 138» [Snogerup, 1971, in Rechinger, Fl. Iranica, **75**: 6].

— На літораліях. — По берегах Чорного моря. — Загальне поширення: Південна та Південно-Східна Європа, Мала та Середня Азія, Кавказ, Північна Африка.

19. *Juncus maritimus* Lam., 1789, Encycl. Méth. Bot. (Lamarck), **3: 264; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 154; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 545; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 44; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 73; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 14. — *J. ponticus* Steven, 1857, Bull. Soc. Imp. Naturalistes Moscou, **20** (3): 94. — Ситник приморський.**

Вид описаний із Європи (за протологом: «...croit naturellement en Angleterre, en France, etc. aux lieux maritimes et marecageux»).

Лектотип: зберігається в *P-LAM* [Snogerup, 1993, Willdenowia, **23**: 52].

— На літораліях. — По берегах Чорного та Азовського морів. — Загальне поширення: Європа, Азорські о-ви, Мала, Середня та Передня Азія, Північна Африка, занесений до Північної та Південної Америки і Мадагаскару.

Sect. 7. *Ozophyllum* Dumort., 1827, Fl. Belg.: 142; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7 (2): 151. — *Juncus* subgen. *Septati* Buchenau, 1875, Monogr. Juncac. Cap.: 500; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 101. — *Juncus* subgen. *Ozophyllum* (Dumort.) O. Kuntze, 1903, in Post et O. Kuntze, Lexicon Gener. Phanerog.: 303; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3**: 534. — *Juncus* sect. *Articulati* Fries ex Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 234; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 71. — *Juncus* sect. *Obtusiflori* Rouy, 1912, Fl. Fr., **13**: 233. — *Juncus* sect. *Supini* Rouy, 1912, op. cit., **13**: 243. — *Juncus* sect. *Pugmaei* Rouy, 1912, op. cit., **13**: 249. — *Juncus* sect. *Septati* (Buchenau) Vierh., 1930, in Engl. et K. Prantl, Natürl. Pflanzenfam., ed. 2, **15**: 217.**

Лектотип: *J. acutiflorus* Ehrh. ex Hoffm. [Kirschner, Novara, Novikov et al., 1999, Folia Geobot. Phytotax., **34**: 388].

Секція налічує 85 видів; у флорі України — 7.

20. *Juncus bulbosus* L., 1753, Sp. Pl.: 327; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, **3: 537; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, **3**: 38; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, **2**: 71; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, **7** (2): 161. — *J. supinus* Moench. 1777, Enum. Pl. Hassiae, **1**: 167; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., **25**: 175. — Ситник бульбистий.**

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae pascuis sterilibus subhumidis»).

Лектотип: *LINN 449/27* [Snogerup, 1986, in Davis Fl. Turkey: 20].

— По берегах річок, каналів, у калюжах, на лісових болотах. — На Правобережному Поліссі, Закарпатті. — Загальне поширення: Європа, Північно-Західна Африка, занесений до Північної та Південної Америки, на о-в Маврикій в Індійському океані та до Австралії.

21. *Juncus subnodulosus* Schrank, 1789, Baier. Fl., 1: 616; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 72; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 167. — *J. obtusiflorus* Ehrh. ex Hoffm., 1791, Deutsch. Fl.: 125; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., 25: 162; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 38. — Ситник слабовузлуватий.

Вид описаний із Німеччини (за протологом: «Bayern»).

Синтипи: *P-HALLER*; *Haller* № 1323 [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 167].

— На болотах, мокрих луках, у лісах. — Закарпаття, Розточчя-Опілля. — Загальне поширення: Європа, Середземномор'я, Мала Азія, занесений до Нової Зеландії.

22. *Juncus alpinoarticulatus* Chaix, 1785, Pl. Vapinc.: 74; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 239. — *J. alpinus* Vill., 1787, Hist. Pl. Dauphine, 2: 233; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., 25: 214; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 537; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 40; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 71. — *J. fuscoater* Schreb., 1811, in Schweigger et Koerte, Fl. Erlang.: 149. — Ситник альпійськочленистий.

Лектотип: *P-HALLER*; *Haller*, 1768, Hist. Stirp. Helv., 2, № 1321 [Hämet-Ahti, 1980, Ann. Bot. Fenn., 17: 342].

— На болотах, луках, на берегах водойм. — Майже по всій території України. — Загальне поширення: Євразія, Гренландія, Північна Америка, Північно-Західна Африка.

23. *Juncus articulatus* L., 1753, Sp. Pl.: 327; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 41; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 72; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 247. — *J. geniculatus* Schrank, 1789, Baier. Fl., 1: 613. — *J. lamprocarpus* Ehrh., 1791, Calam.: 126; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., 25: 217; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 538. — Ситник членистий.

Вид описаний із Європи (за протологом: «...in Europae aquosis»).

Лектотип: *LINN 449/19* [Snogerup, 1991, in Strid, Tan, Mountain Fl. Greece, 2: 738].

— На луках, пасовищах, болота, по берегах водойм, на вогких пісках, уздовж доріг. — По всій території України. — Загальне поширення: Північна півкуля, занесений до Південної Африки, Австралії та Нової Зеландії.

24. *Juncus acutiflorus* Ehrh. ex Hoffm., 1791, Deutschl. Fl.: 125; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 39; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 72. — Ситник загостренопелюстковий.

Вид описаний із Німеччини (за протологом: «Hannovergae»).

Лектотип: *BM* „Ehrhart Culm. no 66” [Snogerup, 1971, in Rechner Fl. Iranica, 75: 24].

— У лісах, на болотах. — У Закарпатті. — Загальне поширення: Європа, Північно-Західна Африка.

25. *Juncus atratus* Krock., 1787, Fl. Sileses., 1: 562; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., 25: 210; Креч., Гонч., 1935, Фл. СССР, 3: 542; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 42; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 72; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 178. — Ситник чорніючий.

Вид описаний із Польщі (за протологом: «Silesia»).

Неотип: *S-G* «10401 Flora Silesiaca Exsiccata, Breslau, Oderdäme bei Carlowits, 10.07.1892. A. Callier» [Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 178].

— На луках, болотах. — Майже по всій території України, крім Криму, в південних регіонах — рідко. — Загальне поширення: Центральна та Східна Європа, Мала Азія, Південно-Західний Сибір, Алтай, Монголія, Північно-Західний Китай.

26. *Juncus thomasi* Ten., 1827, App. Ad. Index. Sem. Horti Reg. Neap.: 3; Buchenau, 1906, in Engl., Pflanzenr., 25: 212; Креч., Барб., 1950, Фл. УРСР, 3: 42; Новиков, 1976, Фл. европ. части СССР, 2: 73; Kirschner, Snogerup, Novikov et al., 2002, Sp. Pl. Fl. World, 7 (2): 180. — *J. rochelianus* Schult et Schult.f. 1830, Syst. Veg., 7 (2): 1658. — Ситник Томаса.

Вид описаний із Італії (за протологом: «Calabria, Sila»).

Лектотип: зберігається в *NAP* [Snogerup, 1986, in Davis, Fl. Turkey: 23].

— На болотах, у гірських лісах. — На Прикарпатті. — Загальне поширення: Центральна та Південна Європа, Мала Азія.

1. Зоз И.Г. Новый ситник юга УССР и Северного Крыма *Juncus fominii* Zoz sp. nov. // Збірн. пр., присвяч. пам'яті акад. О.В. Фоміна. — К.: Вид-во АН УРСР, 1938. — С. 31—54.
2. Ковтонюк Н.К. Семейство *Juncaceae* // Флора Сибири. *Araceae — Orchidaceae*. — Новосибирск: Наука, 1987. — С. 16—43.
3. Кречетович В.И., Гончаров Н.Ф. Семейство Ситниковые — *Juncaceae* // Флора СССР. — Л., 1935. — Т. 3. — С. 504—576.
4. Кречетович В.И., Барбарич А.И. Родина Ситникові (*Juncaceae*) // Флора УРСР. — К., 1950. — Т. 3. — С. 21—61.
5. Новиков В.С. Семейство *Juncaceae* Juss. — Ситниковые // Флора европейской части СССР. — Л., 1976. — Т. 2. — С. 59—83.
6. Новиков В.С. Конспект системы рода *Juncus* L. (*Juncaceae*) // Бюлл. МОИП. — 1990. — 95 (5). — С. 111—125.
7. *Определитель* высших растений Украины / Д.Н. Доброчаева, М.И. Котов, Ю.Н. Прокудин и др. — Киев: Наук. думка, 1987. — 548 с.
8. Пачосский И. Херсонская флора. I Высшія тайнобрачныя, голосемянные, однодольныя. — Херсон, 1914. — 548 с.
9. Привалова Л.А. Семейство *Juncaceae* // Определитель высших растений Крыма. — Л.: Наука, 1972. — С. 81—83.
10. Цырина Т.С. Семейство *Juncaceae* // Флора Крыма. — Л., 1929. — Т. 1, вып. 2. — С. 50—61.

11. Brummit R.K., Powell C.E. Authors of plant names. — RBG Kew, 1992. — 732 p.
12. Buchenau F.G.P. Familie *Juncaceae* // Das Pflanzenreich. — 1906. — 284 s.
13. Kirschner J., Kaplan Ž. Taxonomic and nomenclatural notes on *Luzula* and *Juncus* (*Juncaceae*) // Taxon. — 2002. — 50. — P. 1107—1113.
14. Linnaeus C. Species plantarum. — Holmiae, 1753. — 1. — 560 s.
15. Moore D.M., Snogerup S. Familie *Juncaceae* // Flora Europaea. — Cambridge, 1980. — 5. — P. 102—116.
16. Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. — Kiev, 1999. — xxiii + 345 p.
17. Rouy G. Familie Juncaceés // Flore de France. — Paris, 1912. — 13 — P. 221—509.
18. Snogerup S. Familie *Juncaceae* // Flora Iranica. — Graz, 1971. — 75. — P. 1—31.
19. Snogerup S., Zika P.F., Kirschner J. Taxonomic and nomenclatural notes on *Juncus* // Preslia. — 2002. — 74. — P. 247—266.
20. Species Plantarum: Flora of the World. Parts 6—8: *Juncaceae* / J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. [ed. J. Kirschner]. — Canberra, 2002. — P. 7: *Juncus* subgen. *Juncus*. — 336 p.
21. Species Plantarum: Flora of the World. Parts 6—8: *Juncaceae* / J. Kirschner, S. Snogerup, V.S. Novikov et al. [ed. J. Kirschner]. — Canberra, 2002. — P. 8: *Juncus* subgen. *Agathryon*. — 192 p.

Рекомендує до друку
С.Л. Мосякін

Надійшла 03.03. 2011 р.

И.Г. Ольшанский, Н.М. Федорончук
Институт ботаники имени Н.Г. Холодного НАН Украины, г. Киев

РОД *JUNCUS* L. (*JUNCACEAE*) ВО ФЛОРЕ УКРАИНЫ

Представлен конспект рода *Juncus* L. во флоре Украины. Для всех видов приведены номенклатурная цитация, основные синонимы, типы и сведения о распространении. Предложен ключ для определения видов.

Ключевые слова: *Juncus*, *Juncaceae*, флора Украины.

I.G. Olshanskyi, M.M. Fedoronchuk
M.G. Kholodny Institute of Botany, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv

JUNCUS L. (*JUNCACEAE*) IN THE FLORA OF UKRAINE

The paper provides the list of *Juncus* species known in Ukraine. For each species its nomenclatural citation, synonyms, types and distribution are given. The Key to species of *Juncus* is presented.

Key words: *Juncus*, *Juncaceae*, flora, Ukraine.